

देरातील आरोग्य व्यवस्था आणि अर्थसंकल्प

आदर्श जयंती अभियान राबवताना मुंबईत

ਸਾਂਪਾਦਕੀਯ

...तरच मातृभाषा संपन्न होइल !

नुकताच जागातक मातृभाषा ददन सपन्न झाला. आजामताला जागातक पातलीवर सात हजाराहून अधिक मातृभाषा आहेत तर केवळ भारतात २२ प्रमुख भाषांसह सुमारे १३०० मातृभाषा आहेत. झपाट्याने होणारे जागतिकीकरण, तंत्रज्ञानाचा बाढता वापर आणि अन्य भाषांनी मातृभाषेवर केलेली कुरघेडी यांमुळे अनेक मातृभाषा लोप पावत चालल्या आहेत. मातृभाषेचे संवर्धन व्हावे आणि त्या भाषेची संस्कृती टिकून राहावी यासाठी १९९९ पासून २१ फेब्रुवारी हा दिवस जागतिक मातृभाषा दिवस म्हणून साजरा केला जाऊ लागला आहे. एकाच मातृभाषेतील लोकांनी एकत्र येऊन मातृभाषेतील शिक्षण, साहित्य आणि संस्कृती यांबाबत चर्चा करून तिच्या संवर्धनासाठी ठोस कार्यक्रम आखावेत हा यामागील प्रमुख उद्देश आहे. सर्वाधिक भाषा बोलले जाणारे भारत हे जगातील एकमेव राष्ट्र असून भारतातही काही मातृभाषा लुप्त होण्याच्या मार्गावर आहेत, तर काहीचा व्यवहारात होत असलेला वापर कमी होत चालला आहे. २१ फेब्रुवारीला जागतिक मातृभाषा दिन आणि २७ फेब्रुवारीला मराठी राजभाषा दिवस म्हणून राज्यात उत्साहाने साजरा केला जातो. या दिवशी समस्त मराठी भाषिक मंडळीकडून व्हाट्सअप वर मराठी भाषा दिनाच्या शुभेच्छा दिल्या जाता, मराठी भाषेचे गोडवे गणाऱ्या कविता, गाणी आणि सुविचार सामाजिक माध्यमांच्या स्टेट्स आणि स्टोन्यांवर ठेवले जातात. काही मंडळी या दिवशी एकमेकांशी आवर्जून मराठीत संवाद साधतात. सामाजिक संस्था, मंडळे, राजकीय पक्ष विविध उपक्रम राबवतात आणि त्यानिमित्ताने मराठी भाषेचे महत्व सांगणारी व्याख्याने दिली जातात. २७ फेब्रुवारीला शाळांतूनही मराठी राजभाषा दिवस उत्साहाने साजरा केला जातो मात्र दिवस सरला की दुसऱ्या दिवशी पुन्हा येणे माझ्या मागल्या. इंग्रजी भाषेने मातृभाषांवर केलेली घुसखोरी ही आज एक जटील समस्या बनली आहे. व्यवहारात पुढे जायचे असेल, तर इंग्रजीला पर्याय नाही हा मोठा गैसमज भारतीय जनतेत निर्माण झाल्यामुळे आज इंग्रजी आणि कॉन्वेंट शाळांमध्ये आपल्या पात्यांना घालणाऱ्यांचे प्रमाण कमालीचे वाढले आहे. महाराष्ट्रात त्यातही राज्यातील प्रमुख शहरांमध्ये हे प्रमाण वर्वार्गणिक वाटू लागले आहे, पात्यांना इंग्रजी भाषा शिकण्यासाठी आणि त्यांचे इंग्रजीवर प्रभुत्व निर्माण होण्यासाठी पालकांकडून अतिरिक्त शिकवण्या लावल्या जातात. इंग्रजी भाषेचा सराव व्हावा यासाठी घरातही मुलांना इंग्रजीत संवाद साधण्याची सक्ती केली जाते. परिणामी मातृभाषा मराठी असूनही अशा मुलांना मराठी भाषा परकीय वाटू लागते. मराठी भाषेचे सौंदर्य आणि त्यातील पैलू यांना कधी उमगतच नाहीत. लहानपणापासूनच परकीय भाषेचे किंतू गिरवल्याने मातृभाषेतील परवलीचे शब्द वगळता अन्य शब्दांचे झान या पिढीकडे मुळातच नसते. मातृभेतील शब्दभांडार, त्यातील सौंदर्य आणि त्यातील लेखन सपदा यांपासून ही पिढी दुरावू लागली आहे. हे असेच चालू राहिले, तर येणाऱ्या काही वैष्णवी मराठी मातृभाषा औषधालाही शिळ्हक राहील का, हा प्रश्नच आहे. मातृभाषेच्या संवर्धनासाठी व्यवहारिक पातलीवर इंग्रजीचे वाढलेले अवास्तव महत्व कमी करण्याची आवश्यकता असून राज्य पातलीवर मातृभाषेचाच अधिकाधिक वापर केला जायला हवा आणि त्यासाठी मातृभाषेविषयी पालकांमध्ये जागृती होणे अत्यंत महत्वाचे आहे. मूळ मराठी भाषेवर देववाणी संस्कृतचा प्रभाव असल्याने ती अधिक समृद्ध आणि प्रगल्भ आहे. तिच्या प्रत्येक शब्दामध्ये अर्थ डडलेला आहे. राज्यातील संस्कृतीवर आरंभी इस्लामी आणि नंतर इंग्रजी आक्रमकांनी हल्ले केल्यामुळे येथील सध्याच्या बोली भाषेवर उर्दू आणि इंग्रजी भाषेचा प्रभाव अधिक जाणवतो. आपल्या नेहमीच्या बोलण्यातही एका वाक्यात दोन ते तिन परकीय शब्द आपण सहजपणे उच्चारत असतो. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी राज्याभिषेक केल्यानंतर, मराठी भाषाशुद्धीचे प्रयत्न युद्धपातलीवर केले. परकीय शब्दांना हह्पार केले. त्यानंतर स्वातंत्र्यवीर सावरकरानीही मराठी भाषेला तिचे गतवैभव प्राप्त करून देण्यासाठी आणि तिचे सौंदर्य खुलवण्यासाठी आपल्या कार्यकाळात अथक प्रयत्न केले. बोलीभाषेतील परकीय शब्द शोधून त्यांना पर्यायी मराठी शब्द शोधून काढले. त्यानंतरही अनेकांनी भाषाशुद्धीसाठी प्रयत्न केले आहेत. या सर्वांचे योगदान लक्षात घेऊन आपणही आपल्या मायमराठीला तिचे मूळ स्वरूप प्राप्त करून देण्यासाठी प्रयत्न करायला हवेत, जेणेकरून येणारी पिढी आपला वारसा पुढे चालवेल. आपल्या मालकीच्या वस्तूविषयी आपली आसक्ती असते मग आपल्या मातृभाषेविषयी आपल्या मनात आकस का ? मराठी भाषेच्या संवर्धनासाठी सर्वप्रथम तिच्याविषयी आपल्या मनात प्रेम निर्माण होणे अत्यंत गरजेचे आहे. आणि प्रेम तेव्हाच निर्माण होईल जेव्हा दैनंदिन व्यवहारात आपण तिचा अधिकाधिक वापर करू. वापर करणे म्हणजे केवळ मराठी बोलणे नव्हे, तर दैनंदिन व्यवहारात परकीय शब्द टाळून शुद्ध मराठी बोलणे. काही वस्तूची निर्मितीच गेल्या काही वर्षांत झाली असल्याने त्यांना पर्यायी मराठी शब्द सध्यातरी नाहीत, असे शब्द वगळता ज्या ज्या शब्दांना पर्यायी मराठी शब्द आहेत, त्याचा वापर तर आवर्जून केला पाहिजे. यासाठी घरी वाहिन्यांवर सासू सुनाऱ्याच्या मालिका पाहण्याएवजी मराठीतील पौराणिक आणि ऐतिहासिक मालिका पाहाव्यात. प्राचीन ग्रंथांचे आणि पुस्तकांचे वाचन करावे. इतरांशी बोलताना मग समोरचा कोणत्याही भाषेचा का असेना आपल्या बोलण्याची सुरुवात मराठीत व्हायला हवी. आपल्या पात्यांना स्वभाषेचे संस्कार घरातून नियमितपणे दिले गेले पाहिजेत. पात्यांशी घरामध्ये शुद्ध मराठी भाषेतच संवाद साधायला हवा. त्यासाठी मुलांना सर्वप्रथम ममी-डॅडीफ ऐवजी आई-बाबा बोलायला लावा.

अमित राहु वरवार नफली राष्ट्रवादी आणि नफली रिवरसेना यावर का बोलतात?

महाराष्ट्रात आल्यावर भाजपाचे काय, एवढ्यावरच बोललं पाहीले ना!

असताना आजच्या स्थितीत भाजपाच्या प्रमुखवर
नेत्यांपैकी एक असलेले अमित शाह हे जेव्हा
जेव्हा महाराष्ट्राच्या दौऱ्यावर येतात तेव्हा तेव्हा तेव्हा
नकली शिवसेना आणि नकली राष्ट्रवादी यांवर
भाष्य करतात. उद्घव ठाकरे यांच्या
नेतृत्वाखालील शिवसेनेत फुट
पडल्यानंतर फुटलेल्या गटाने
भाजपाला साथ दिली हे खरेण
आहे. राष्ट्रवादी कांग्रेसमध्ये
फुट पडल्यानंतर फुटलेल्या
गटाने भाजपाला साथ
दिली हे ही सत्यच आहे. या
दोघांच्या मदतीने भाजपाला
सत्ता मिळाली. परंतु आता
अमित शाहजी स्वतःच्या
पक्षाच्या संदर्भात
बोलण्यापे क्षाली
विरोधी पक्ष

असलेल्या शरद पवारांच्या नेतृत्वाखालील
राष्ट्रवादी कांग्रेस आणि उद्धव ठाकरे यांच्या
नेतृत्वाखालील शिवसेनेला नकली म्हणण्यात
जास्त आनंद मानत आहेत. वास्तविक
पाहता भाजपामध्ये आलेले किती नेते शरद
पवारांच्या नेतृत्वाखालील राष्ट्रवादीतून आले
ज्या कांग्रेसला शिव्या देत सर्वच भाजपा
नेत्यांचे तोंड कायम सुरु असते त्यांच नेत्यांना
कांग्रेसमधून आलेल्या व भाजपवासी झालेल्या
नेत्यांचे कौतूक करावे लागते. भाजपाल
वाढविण्यासाठी भाजपाचे झेंडे उच्चारे
सतरंज्या झटकणारे कार्यकर्ते आणि नेते
आजच्या स्थितीला पडव्यामागे दिसतात
बाहेरून आलेल्या नेत्यांचीच चलती असल्याचे
जुने नेते बोलतातही अशा अवस्थेत शहानं
नकली शिवसेना आणि नकली राष्ट्रवादी यावांचे
भाष्य करण्यापेक्षा आसली भाजपा आहे का
किंवा भाजप वाढीवर, भाजप संघटन मजबूत
करण्यावर अधिक भर दिला तर चांगले राहीत
अशी चर्चा सामान्य लोकांमध्ये व्यक्त होत आ

युवापर्व सामाजिक संघटनेच्या
वतीने शिवशाहीर नवले
यांच्या पोवाड्याचे आयोजन.



पालवण प्रातानधा -- पालवन यथाल
सामाजिक कार्यात सदैव तत्पर असणाऱ्या

अगंदी काही दिवसापूर्वीच शिवजन्मोत्सव अगंदी थाटा माठात सगळीकडे साजरा करण्यात आला तर काही ठिकाणी अजून सुद्धा शिवजन्म महोत्सव निमित्त विविध कार्यक्रम सुरुच आहेत. याच पार्श्वभूमीवर येत्या २५ तासखेला बीड जिल्हातील पालवन या ठिकाणी युवा पर्व सामाजिक संघटनेच्या वर्तीने शिवशाहीर नवले यांच्या पोवाड्याचे आयोजन करण्यात आलेले आहे. तर या पोवाड्याच्या कार्यक्रमाला विशेष उपस्थिती मनोज जरांगे पाटील हे येणार असून सदरील कार्यक्रम हा रेणुका विद्यालयाच्या पाटीमागच्या बाजूस पालवन या ठिकाणी संपन्न होणार आहे. पालवन येथील युवापर्व या सामाजिक संघटनेने पुढाकार घेऊन सदरील कार्यक्रम आयोजन केलेले आहे तरी पंचक्रो-शीतील शिवप्रेर्मीनी २५ फेब्रुवारी रोजी सायंकाळी सात वाजता सदरील कार्यक्रम आनंद लुटावा असे आवाहन युवा पर्व या सामाजिक संघटनेच्या वर्तीने करण्यात आलेले आहे.

अगंदी काही दिवसापूर्वीच शिवजन्मोत्सव अगंदी थाटा माठात सगळीकडे साजरा करण्यात आला तर काही ठिकाणी अजून सुद्धा शिवजन्म महोत्सव निमित्त विविध कार्यक्रम सुरुच आहेत. याच पार्श्वभूमीवर येत्या २५ तासखेला बीड जिल्हातील पालवन या ठिकाणी युवा पर्व सामाजिक संघटनेच्या वर्तीने शिवशाहीर नवले यांच्या पोवाड्याचे आयोजन करण्यात आलेले आहे. तर या पोवाड्याच्या कार्यक्रमाला विशेष उपस्थिती मनोज जरांगे पाटील हे येणार असून सदरील कार्यक्रम हा रेणुका विद्यालयाच्या पाटीमागच्या बाजूस पालवन या ठिकाणी संपन्न होणार आहे. पालवन येथील युवापर्व या सामाजिक संघटनेने पुढाकार घेऊन सदरील कार्यक्रम आयोजन केलेले आहे तरी पंचक्रो-शीतील शिवप्रेर्मीनी २५ फेब्रुवारी रोजी सायंकाळी सात वाजता सदरील कार्यक्रम आनंद लुटावा असे आवाहन युवा पर्व या सामाजिक संघटनेच्या वर्तीने करण्यात आलेले आहे.

